

Dosarul nr. 1r-733/24
Nr. generat de PIGD-1-20027263-02-1r-12072024
Judecătoria Hîncești (sediul Central)
Judecător: Maria Ganganu

DECIZIE
În numele Legii

15 iulie 2025

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Marcel Juganari

Judecători:

Vitalie Pîslariuc și Natalia Mămăligă

A examinat fără participarea părților, în ordine de recurs, recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024, adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Ceban ******* în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță: 26.02.2020-12.10.2022;

Judecarea recursului la Curtea de Apel Chișinău: 02.11.2022-25.01.2023;

Judecarea cauzei penale în prima instanță: 21.03.2023-18.06.2024;

Judecarea recursului la Curtea de Apel Centru: 12.07.2024-15.07.2025;

Procedura citării a fost legal executată.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

Procurorul Ion Pripa, avocatul Botnaru Ruslan și inculpatul Ceban *****, nu au depus referință până la data de 27.05.2025, ora 09:30.

Asupra recursului declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

CONSTATĂ:

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024, **Ceban ******* (născut la *****, originar din Republica Moldova, domiciliat în mun. *****, cetățean a Republicii Moldova, studii superioare, căsătorit, un copil minor la întreținere, angajat în câmpul muncii, anterior necondamnat) a fost achitat de

învinuirea adusă în baza art. 324 alin. (4) CP, pe motivul lipsei elementelor componenței de infracțiune în acțiunile acestuia.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, **Ceban *******, este învinuit de faptul că, activând în calitate de inspector, în cadrul Biroului Vamal Chișinău, angajat în baza ordinului nr. 167- p din 04.03.2013, apoi prin ordinul nr. 1457-p din 20.12.2016, numit în calitate de inspector superior în cadrul aceluiași birou vamal, fiind colaborator vamal, în conformitate cu prevederile art. 1 pct. 11) Cod vamal și persoană publică în temeiul art. 123 alin. (2) Cod penal, abilitată, astfel conform art. 11 lit. f) și j) Cod vamal și pct. 11) din fișa postului nr. 431 din 23.12.2016, cu atribuții de încasare corectă a drepturilor de import și de efectuare a vămuirii, la data de 02.08.2019, în jurul orei 14:00 minute, aflându-se la Postul Vamal Leușeni, acționând cu intenție direct și din interes material, în scopul îndeplinirii unor acțiuni în exercițiul funcției sale, manifestate prin facilitatea vămuirii unor bunuri și acțiuni contrar funcției sale, exprimate prin reducerea taxelor la vămuirea unor bunuri importante din Germania de către Tcacenco Stanislav, prin diminuarea valorii în vamă a acestora, a pretins personal, pentru sine de la Tcacenco Stanislav, bani ce nu i se cuvin în sumă de 100 euro, echivalentul a 1967,82 lei, pentru a favoriza vămuirea și achitarea de către ultimul a unei taxe vamale pretinse a fi diminuate, în sumă de 1515 euro, pentru autocamionul de model „Mercedes Benz Sprinter”, cu n/î OS123R, precum și a mai pretins de la Tcacenco Stanislav, bani ce nu i se cuvin, în suma de 50 euro, echivalentul a 983,91 lei, pentru a favoriza vămuirea și achitarea de către ultimul a unei taxe vamale, de asemenea pretinse a fi diminuate, în sumă de 2000 lei, pentru bunurile uzate - o masa din lemn, un lavoar metalic, o microundă, o tumbă și două roți pentru camion, care conform art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1569 din 20.12.2002, se introduce pe teritoriul Republicii Moldova, de către persoanele fizice fără achitarea drepturilor de import, pretinzând în așa mod de la Tcacenco Stanislav în total suma de 150 euro, echivalentul a 2951,73 lei, însă deoarece ultimul nu a fost de acord să comită acte de corupție, a refuzat darea banilor pretinși.

Astfel, acțiunile lui **Ceban ******* au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 324 alin. (4) Cod penal în redacția din 02.08.2019, după indicii „*coruperea pasivă, adică pretinderea, personal, de către o persoană publică, de bunuri, ce nu i se cuvin pentru sine, pentru a îndeplini acțiuni în exercițiul funcției și contrar acesteia*”.

Solicitățile recurentului:

3. *Împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024 a declarat recurs procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov solicitând: admiterea recursului, casarea integrală a sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 18.06.2024 emisă în cauza nr. 1-20027263-32-1- 21032023 (1-78/23), privind achitarea inculpatului Ceban *****. Rejudecarea cauzei cu pronunțarea în privința inculpatului Ceban ***** a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-1 recunoaște vinovat pe Ceban ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal și conform prevederilor art. 60 din Codul penal, a-1 libera de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.*

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat următoarele aspecte:

- instanța de fond la deliberarea sentinței de achitare nu a analizat în cumul toate probele prezentate de către acuzare, dându-le o apreciere eronată și care nu corespund stării de fapt stabilite în baza probelor acumulate la faza de urmărire penală și examinate nemijlocit în cadrul cercetării judecătorești;

- susține procurorul că, deși inculpatul Ceban ***** nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, vinovăția acestuia a fost dovedită pe deplin, prin totalitatea de probe directe și indirecte, care fiind analizate în cumul dovedesc săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 324 alin.(4) din Codul penal. Atît în cadrul urmăririi penale cît și în instanța de judecată a fost demonstrat faptul, că inculpatul Ceban ***** a pretins de la Tcacenco Stanislav, bani, în sumă de 100 euro și 50 euro, pentru a îndeplini acțiuni în vederea exercitării funcției sale și anume în vederea diminuării costurilor la introducerea mijlocului de transport în țară, precum și a mărfurilor uzate. Astfel, deși în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești au fost acumulate și prezentate instanței de judecată probe pertinente, concludente, utile și suficiente, care demonstrează fără echivoc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, instanța de fond la adoptarea sentinței nu a dat o apreciere legală și obiectivă circumstanțelor cazului, stabilind eronat și nemotivat lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului și oferind caracter provocator acțiunilor martorului Tcacenco Stanislav;

- mai mult, Curtea de Apel în pct.34 al Deciziei din 25.01.2023 pe cazul dat a reținut, că „Subsecvent, Colegiul Penal constată că, în susținerea declarațiilor martorului Tcacenco Stanislav au fost prezentate instanței de judecată stenogramele convorbirii avute între inculpatul Ceban ***** cu martorul, mijlocul material de probă cu înregistrarea discuției propriu-zise, precum și în cadrul cercetării judecătorești de către martor a fost prezentat și telefonul mobil de pe care a fost efectuată înregistrarea, fiind audiată înregistrarea respectivă, probe care în coroborare confirmă incontestabil veridicitatea declarațiilor martorului și infirmă versiunea de apărare a inculpatului și care contrar probelor invocate a fost pusă la baza sentinței de către instanța de judecată.”. Iar în pct. 38 al aceleiași Decizii, Curtea a concluzionat, că „...acuzarea de stat a prezentat suficiente probe care confirmă proveniența înregistrărilor audio, care fiind cercetate confirmă că nu se conțin careva indici al trucării înregistrărilor, circumstanță care combate poziția apărării și care denotă că aceasta este pur declarativă, nefiind susținută prin careva probe;

- relevă procurorul că în pofida acestor constatări, instanța de fond a reiterat, că „...instanța va devia de la constatările realizate de Colegiul judiciar al Curții de Apel Chișinău, reiterate în pct. 33-34 al Deciziei din 25 ianuarie 2023. Or, probatoriul administrat în primă instanță de până la rejudecare, și în raport cu care s-a făcut analogia, constituia probă cercetată exclusiv în cadrul ședinței judiciare a instanței de fond, iar urmare a remiterii pricinii spre rejudecare, proba penală, invocată de acuzare și constituie din declarațiile martorului Tcacenco Stanislav nu a fost prezentată decât în ordinea art. 371 CPP, prin citirea acestor declarații în cadrul ședinței de judecată. Audierea acestuia în fața judecătorului sesizat în rejudecare nu a derulat, iar aprecierea

acestei probe, urmează a fi realizată în limitele codului de procedură penală, doar în corelație exclusivă cu alte probe administrate la caz, cu caracter direct, și fără a i se atribui caracter absolut, în unanimitate (constatare realizată de CtEDO, în cauza AL-KHAWAJA și TAHERY împotriva Regatului Unit, decembrie 2011, cerere nr: 26766/05 și 22228/06);

- analizând materialele cauzei penale și probele descrise, în raport cu constatările de mai sus a instanței, acuzarea consideră că instanța greșit și-a întemeiat constatările, Ori deși martorul Tcacenco Stanislav nu a fost audiat după rejudecare, însă potrivit prevederilor art. 371 Cod de procedură penală, instanța a admis solicitarea acuzării cu privire la darea citirii declarațiilor acestuia făcute atât în cadrul urmăririi penale, cât și cele făcute în cadrul cercetării judecătorești. Aici este esențial a menționa, că pînă la rejudecare, martorul Tcacenco Stanislav a fost audiat în fața instanței de judecată, cu participarea tuturor părților, fiind respectat întru totul principiul nemijlocirii și contradictorialității, declarații care, reiterez, au fost date citirii în procedura de rejudecare. Mai mult, cu referire la declarațiile martorului făcute în instanța de judecată, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău în pct. 33 a Deciziei din 25.01.2023 a indicat, că „...martorul Tcacenco Stanislav a oferit declarații veridice, credibile la toate etapele procesului penal și anume că inculpatul Ceban ***** a pretins de la el personal suma de 150 euro, pentru a fi indicată suma diminuată la devamarea mijlocului de transport introdus în țară de martor și a valorii mărfurilor uzate introduse, declarații care au fost confirmate prin totalitatea de probe administrate în cauza dată, care integral confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și combat versiunea ultimului”;

- menționează, că situația în speță cu privire la citirea declarațiilor martorului, fără audierea acestuia nemijlocit exclusiv în procedura de rejudecare, nu contravine constatările din hotărîrea nr.26766/05 din 15 decembrie 2011 în cauza Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit. Mai mult, la caz este relevantă cauza Luca vs Italia, hotărîrea din 27 februarie 2001, în care Curtea a menționat, că „...elementele de probă, trebuie, în principiu, să fie prezentate în prezența inculpatului, în audiență publică, în vederea unei dezbateri contradictorii. Acest principiu poate suferi excepții, atîta vreme cît nu sunt realizate în detrimentul drepturilor apărării. Dacă uneori poate fi necesar recursul la declarații oferite în cursul urmăririi penale de către martori care, ulterior, de teama de repercusiuni sau alte motive refuză să le mai susțină în fața instanței, inculpatul trebuie să aibă posibilitatea adecvată și suficientă de a le contesta în cursul urmăririi penale sau a dezbaterilor. Atunci când o soluție de condamnare se fondează exclusiv sau într-o măsură determinantă pe depoziția unei persoane pe care inculpatul nu a putut-o niciodată interoga, Curtea a considerat că dreptul la apărare este restrâns de o manieră incompatibilă cu exigențele art. 6”, Ori la caz inculpatul Ceban ***** a avut posibilitatea, după cum s-a reiterat mai sus, de a participa anterior la audierea nemijlocită a martorului Tcacenco Stanislav;

- în aceste circumstanțe, vinovăția inculpatului Ceban ***** în fapta incriminată este pe deplin dovedită și se probează prin declarațiile martorului Tcacenco Stanislav, din care rezultă, că Ceban ***** a pretins mijloace bănești în suma de 150

euro de la cet. Tcacenco Stanislav, pentru vămuirea autoturismului ultimului și a bunurilor aflate în acesta la un preț diminuat, coroborate cu celelalte probe materiale care au fost prezentate instanței și cercetate nemijlocit în ședința de judecată;

- instanța de judecată la deliberarea sentinței de achitare după analiza probelor prezentate de către acuzare, le-a dat o apreciere contrară probelor acumulate și cercetate în instanța de judecată și care nu corespund stării de fapt stabilite, bazate doar pe declarațiile inculpatului, dînd o apreciere critică declarațiilor *martorului Tcacenco Stanislav*. Instanța, neîntemeiat a concluzionat că *„declarațiile martorului urmează a derula în raport cu alte probe administrate la caz, și din considerentul faptului că acesta, în calitate de beneficiar al serviciilor prestate de inculpat, dar și alte persoane din domeniul vamal nu a recurs la denunțarea imediată a infracțiunii, la data când s-ar pretinde că aceasta a fost consumată, ci ulterior, urmare a constatării imposibilității martorului de a realiza acțiunea de înregistrare corespunzătoare a mijlocului de transport, raportând situația la pretinsa acțiune de pretindere a remunerării ilicite, de către Ceban *****. Sau, potrivit declarațiilor date de martorul Tcacenco Stanislav inițial, dar și cele în audiere suplimentară, ultimul a relatat faptul că procedura de vămuire a mijlocului de transport nu a fost finisată, cel puțin la data audierii acestuia, fapt care exclude logica Juridică a potențialului, din partea inculpatului de a realiza o atare activitate Juridică în schimbul unei remunerații de 100.00 euro, iar celelalte bunuri în raport cu care s-ar fi pretins suma de 50 euro, au fost preluate de martor în aceeași zi, fără a se percepe careva taxe, mai ales cu caracter ilegal. Mai mult, stenograma înregistrărilor audio, pretinse a fi realizate de martor la situația din 02.08.2019 descrie pretinsa discuție a lui Tcacenco Stanislav, cu o persoană terță, identitatea căreia nu a fost stabilită, dar din conținutul acestor discuții, martorul Stanislav Tcacenco încurajează persoana să apeleze la linia fierbinte, acțiune pe care acesta nu a realizat-o, fd. 132 aliniatul 19”*, Ori momentul sesizării cu privire la anumite fapte infracționale nu poate constitui temei de necredibilitate a declarațiilor, așa cum legea nu instituie un anumit termen cu privire la efectuarea sesizării, aceasta fiind discreția personală a fiecărei persoane;

- totodată, acuzarea nu poate fi de acord nici cu poziția instanței cu privire la constatarea caracterului provocator al acțiunilor martorului, doar prin simplul motiv că *„instanței nu i-au fost prezentate informații referitoare la faptul dacă, acțiunea de pretindere a remunerăției ilicite în speță a fost exercitată anterior înregistrărilor pretinse a fi realizate de martorul Tcacenco Stanislav... ”*, ori faptul pretinderii a fost confirmat de către martorul Tcacenco Stanislav în cadrul audierii sale, circumstanțe susținute de către ultimul la toate etapele procesului penal. Mai mult, la caz nu poate fi vorba de provocare, ori martorul nu a fost și nu este investigator sub acoperire și nu a acționat sub îndrumarea agenților statului. Astfel, aceste circumstanțe denotă faptul, că nu a fost dată o apreciere corectă probelor prezentate de către acuzarea de stat și cercetate nemijlocit în instanța de judecată, acestea fiind apreciate eronat;

Poziția instanțelor care au examinat anterior cauza.

4. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) nr.1 59/20 din 12 octombrie 2022 s-a hotărât: 1) Ceban *****, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Codul penal, se achită pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, fiind reabilitat deplin. 2) Corpul delict: telefonul mobil personal al cet. Tcacenco Stanislav de model „ Iphone 5 (*****) ”, de culoare neagră, cu IMEI *****8, s/n F*****H, după definitivarea sentinței- de restituit proprietarului.

4.1. Prin *decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2023*, a fost admis recursul procurorului declarat împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) nr.1-59/2020 din 12 octombrie 2022, casată această sentință și trimisă cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

5. Art. 447 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală stabilește că, (1) recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Procurorul Ion Pripa, avocatul Botnaru Ruslan și inculpatul Ceban *****, nu au depus referință până la data de 27.05.2025, ora 09:30.

Aprecierea instanței de recurs:

6. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de *a admite* recursul declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024, *cu casarea integrală a sentinței și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond în alt complet de judecată*, reieșind din următoarele considerațiuni:

6.1. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 1) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 1) sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate.

6.2. Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. (2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

6.3. Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2, lit. d) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) *admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: d) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

7. Instanța de recurs notează că temeiurile pentru recursul împotriva hotărîrilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art. 444 Cod procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

Astfel, art.444 alin.(6) Cod de procedură penală prevede că: „Hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.”

Ținând cont de particularitățile recursului împotriva sentințelor pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, instanța de recurs la judecarea recursului nu poate controla fondul cauzei, ea trebuie să accepte constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

În cauza *Tierce s.a. versus San Marino, 2000*, Curtea a indicat că instanța de recurs în cazul în care nu este prevăzută calea de atac a apelului, au obligația de a examina o cauză în fapt și în drept și nu pot preceda la o apreciere globală asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta și fără a evalua în mod direct elementele de probă prezentate de părți.

8. Art. 101 alin. (1) și (4) Cod procedură penală, stabilește că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

8.1. În conformitate cu art. 384 alin. (3) Cod procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Cod procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

În temeiul art. 449 alin. (2) Cod de procedură penală, adoptarea deciziei și întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art. 417 și 418, care se aplică în mod corespunzător.

În context, instanța de recurs menționează, că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 394 alin. (1), pct. 1) și 2) Cod procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

9. Ținând cont de art. 119 din Constituție, se notează că împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Căile de atac reprezintă mijloace procedurale, prin intermediul cărora părțile interesate au posibilitatea de a solicita și obține casarea hotărârilor judecătorești neîntemeiate sau ilegale.

Astfel, modul în care este reglementat controlul judiciar efectuat de către instanțele de apel și de recurs creează condiții pentru repararea greșelilor comise de prima instanță, rămânând în autoritatea lucrului judecat doar hotărârile legale și întemeiate.

9.1. Instanța de recurs reține că organul de urmărire penală a înaintat învinuirea inculpatului Ceban ***** în baza art. 324 alin. (4) CP.

Instanța de fond a dispus achitarea lui Ceban ***** de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin.(4) Cod penal, pe motivul lipsei elementelor componente de infracțiune în acțiunile acestuia.

Colegiul Penal reieșind din procedura judecării recursului notează că în cazul în care prin recurs se contestă o sentință de achitare sau de încetare a procesului pentru a fi cercetate probele este necesară întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 336 Cod procedură penală.

9.2. Faptul dat se impune ținând cont de dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, cât și de prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod procedură penală, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel.

Instanța de recurs nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, care conțin declarațiile martorilor și ale inculpatului din același dosar, în temeiul cărora a fost achitat de prima instanță.

După o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

9.3. Administrarea respectivelor mijloace de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

Celelalte declarații și probe materiale în acuzare examinate în prima instanță, urmează în mod obligatoriu să fie verificate prin citirea lor în ședința de judecată a instanței de apel de către procuror.

Instanța de recurs, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, poate din oficiu să verifice probele administrate de prima instanță, însă fără a înrăutăți situația inculpatului.

9.4. În cadrul ședinței de judecată în instanța de recurs s-a constatat că instanța de fond l-a achitat pe inculpat din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

10. Colegiul Penal relevă că, potrivit rechizitoriului inculpatului Ceban *****, i s-a incriminat faptul că acesta, activând în calitate de inspector, în cadrul Biroului Vamal Chișinău, angajat în baza ordinului nr. 167- p din 04.03.2013, apoi prin ordinul nr. 1457- p din 20.12.2016, numit în calitate de inspector superior în cadrul aceleiași birou vamal,

fiind colaborator vamal, în conformitate cu prevederile art. 1 pct. 11) Cod vamal și persoană publică în temeiul art. 123 alin. (2) Cod penal, abilitată, astfel conform art. 11 lit. f) și j) Cod vamal și pct. 11) din fișa postului nr. 431 din 23.12.2016, cu atribuții de încasare corectă a drepturilor de import și de efectuare a vămuirii, la data de 02.08.2019, în jurul orei 14:00 minute, aflându-se la Postul Vamal Leușeni, acționând cu intenție direct și din interes material, în scopul îndeplinirii unor acțiuni în exercitiul funcției sale, manifestate prin facilitatea vămuirii unor bunuri și acțiuni contrar funcției sale, exprimate prin reducerea taxelor la vămuirea unor bunuri importante din Germania de către Tcacenco Stanislav, prin diminuarea valorii în vamă a acestora, a pretins personal, pentru sine de la Tcacenco Stanislav, bani ce nu i se cuvin în sumă de 100 euro, echivalentul a 1967,82 lei, pentru a favoriza vămuirea și achitarea de către ultimul a unei taxe vamale pretinse a fi diminuate, în sumă de 1515 euro, pentru autocamionul de model „Mercedes Benz Sprinter”, cu n/î OS123R, precum și a mai pretins de la Tcacenco Stanislav, bani ce nu i se cuvin, în suma de 50 euro, echivalentul a 983,91 lei, pentru a favoriza vămuirea și achitarea de către ultimul a unei taxe vamale, de asemenea pretinse a fi diminuate, în sumă de 2000 lei, pentru bunurile uzate - o masa din lemn, un lavoar metalic, o microundă, o tumbă și două roți pentru camion, care conform art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1569 din 20.12.2002, se introduce pe teritoriul Republicii Moldova, de către persoanele fizice fără achitarea drepturilor de import, pretinzând în așa mod de la Tcacenco Stanislav în total suma de 150 euro, echivalentul a 2951,73 lei, însă de deoarece ultimul nu a fost de acord să comită acte de corupție, a refuzat darea banilor pretinși.

11. Pronunțînd sentința de achitare a inculpatului Ceban ***** instanța de fond a statuat că *”... învinuirea adusă de către acuzatorul de stat este una iluzorie, procurorul eșuând în a prezenta probe credibile, apte de a sta la baza unei sentințe de condamnare și care ar răsturna prezumția de nevinovăție a inculpatului, iar în acest mod, instanța susține inexistența elementelor infracțiunii comise de către inculpatul Ceban ***** , astfel cum rezultă din probele administrate și apreciate de instanță din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor instanța de judecată în mod întemeiat a constatat că în acțiunile inculpatului Ceban ***** nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal...”*.

Iar potrivit dispozitivului sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024, Ceban ***** a fost achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, pe motivul lipsei elementelor componente de infracțiune în acțiunile acestuia.

12. Instanța de recurs atestă în continuare, că instanța de fond statuînd asupra necesității achitării inculpatului Ceban ***** a menționat că *”... La caz, inculpatului Ceban ***** i se incriminează fapta prejudiciabilă exprimată prin modalitatea normativă pretinderea remunerației ilicite ce nu i se cuvine.... La caz, instanța constată că, acuzarea nu a demonstrat că, inculpatul a pretins suma de 150 euro, reflectată în două poziții a câte 100 euro și respectiv 50 euro, or că inițiativa pretinderii a constituit*

exclusiv intenția inculpatului, nefiind instigată de autorul serviciului în raport cu care se pretinde prestația....”.

13. Cu referire la constatarea instanței că organul de urmărire penală nu ar fi administrat și prezentat probe ce ar demonstra faptul pretinderii de către Ceban ***** a sumei de 150 euro de la Tcacenco Stanislav, Colegiul Penal analizând materialele cauzei penale a constatat că în sprijinul acuzațiilor aduse, organul de urmărire penală a prezentat instanței de fond următoarele probe: declarațiile martorului Tcacenco Stanislav din care rezultă că inculpatul ar fi pretins de la ultimul mijloace bănești ce nu i se cuvin; procesul-verbal de cercetare din data de 02 decembrie 2019, prin care a fost supus cercetării telefonul mobil de model „Iphone 5 (A 1429)”, de culoare neagră, cu IMEI *****8, s/n F*****H ce aparține martorului Tcacenco Stanislav *****, d.n. *****, în cadrul căreia a fost extrasă informația din telefon și anume înregistrarea discuției cu angajatul vamal Ceban ***** efectuată la data de 02 august 2019; Procesul verbal de cercetare din data de 05 decembrie 2019, obiectul supus cercetării fiind suportul optic de stocare a informației de tip CD-R, marca „Esperanza”, pe care a fost stocată informația extrasă din telefonul cet. Tcacenco Stanislav și anume înregistrarea discuției cu angajatul vamal Ceban *****, în rezultatul stenografiei căreia s-a constatat că, faptele declarate de martorul Tcacenco Stanislav corespund adevărului, fiind stabilit și faptul, că bănuitul Ceban ***** a pretins mijloace bănești ilegale în sumă totală de 150 euro; Procesul verbal de cercetare din data de 20 ianuarie 2020, obiectul supus cercetării fiind suportul material de informații de model „Adata Classic CHH”, pe care au fost transcrise imaginile video de la camerele de luat vederi amplasate în PV „Leușeni”, efectuate la data de 02 august 2019, în intervalul de timp 11.00 - 17.00, ridicate de la Serviciul Vamal al RM la data de 06 decembrie 2019, examinate la data de 20 ianuarie 2020, fiind constatat că, cet. Tcacenco Stanislav și cet. Ceban *****, au avut mai multe discuții în afara biroului de serviciu a ultimului, fapt ce confirmă cele declarate de martor.

Completul judiciar subliniază că probele menționate sunt concludente și pertinente, coroborează între ele, iar din conținutul lor rezultă o bănuială rezonabilă că Ceban ***** ar fi comis infracțiunea incriminată și că acțiunile acestuia întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal.

13.1. Mai mult, Colegiul Penal subliniază că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, (2) Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Astfel, în decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2023, instanța de recurs a reținut că *”... instanța de fond nu a analizat minuțios circumstanțele esențiale ale cauzei, și anume instanța a efectuat o analiză eronată, de fapt și de drept, a circumstanțelor cauzei la emiterea unei sentințe de achitare în privința inculpatului Ceban ***** în raport cu probele utile, pertinente și concludente, administrate la faza de urmărire penală și prezentate, cercetate și examinate nemijlocit în ședința de judecată în cauza dată, care fiind apreciate în ansamblu prin prisma prevederilor art. 1, art. 19 și art.101 Codul de procedură penală, coroborate între ele, **dovedesc incontestabil bănuiala rezonabilă de săvîrșire a infracțiunii incriminate de către inculpat.** 32. Astfel,*

*instanța de recurs apreciază ca neîntemeiate argumentele instanței de fond, referitor la faptul că, „...acuzarea nu a prezentat instanței de judecată nici o probă pertinentă, concludentă și verosimilă, din care ar rezulta fapta infracțională imputată ultimului”, precum și „...instanța de judecată apreciază critic declarațiile martorului Tcacenco Stanislav, care fiind audiat în cadrul ședinței de judecată a comunicat instanței, că ...de către angajatul serviciului vamal Ceban ***** i s-a cerut mijloace financiare în sumă de 150 euro, or, aceste probe nu coroborează cu alte mijloace de probă cercetate în cadrul ședinței de judecată... mai mult, fiind în contradicție cu acestea”. 33. Or, în acest sens, urmează a fi reținut că, martorul Tcacenco Stanislav a oferit declarații veridice, credibile la toate etapele procesului penal și anume că inculpatul Ceban ***** a pretins de la el personal suma de 150 euro, pentru a fi indicată suma diminuată la devamarea mijlocului de transport introdus în țară de martor și a valorii mărfurilor uzate introduse, declarații care au fost confirmate prin totalitatea de probe administrate în cauza dată, care integral confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și combat versiunea ultimului. 34. Subsecvent, Colegiul Penal constată că, în susținerea declarațiilor martorului Tcacenco Stanislav au fost prezentate instanței de judecată stenogramele convorbirii avute între inculpatul Ceban ***** cu martorul, mijlocul material de probă cu înregistrarea discuției propriu-zise, precum și în cadrul cercetării judecătorești de către martor a fost prezentat și telefonul mobil de pe care a fost efectuată înregistrarea, fiind audiată înregistrarea respectivă, probe care în coroborare confirmă incontestabil veridicitatea declarațiilor martorului și infirmă versiunea de apărare a inculpatului și care contrar probelor invocate a fost pusă la baza sentinței de către instanța de judecată...”.*

13.2. Cît privește alegațiile instanței de fond precum că Tcacenco Stanislav l-ar fi provocat pe Ceban ***** la săvârșirea infracțiunii, Colegiul Penal subliniază că acesta nu a fost și nu este investigator sub acoperire și nu a acționat sub îndrumarea agenților statului.

Mai mult, instanța de fond a omis faptul că Tcacenco Stanislav nici măcar nu a depus o sesizare sau plîngere în adresa organelor de drept or, prezenta cauză a fost pornită în rezultatul autosesizării Centrului Național Anticorupție după difuzarea pe portalul de știri a postului ”JURNAL TV” a știrii cu denumirea ”I s-a cerut mită pentru vămuirea mașinii”.

14. Colegiul Penal raportând cele indicate supra la speța supusă examinării constată că acuzatorul de stat contestă cu recurs legalitatea temeinicia sentinței primei instanțe și solicită pronunțarea unei prin care Ceban ***** să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal și conform prevederilor art. 60 din Codul penal să fie liberat de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Reieșind din procedura de judecare a recursului, instanța de recurs notează că în acest context nu poate fi controlat fondul cauzei, or, instanța de recurs trebuie să accepte constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

15. Tot în acest context, urmează a fi notat faptul că prin recursul declarat de acuzatorul de stat se contestă o sentință de achitare, în acest sens fiind imperativă

audierea inculpatului și a martorilor, cercetarea probelor și întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 336 Cod procedură penală, acțiuni care nu pot fi întreprinse la judecarea recursului, respectiv, instanța de recurs nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, care conțin declarațiile martorilor și ale inculpatului din același dosar, în temeiul cărora instanța de fond a dispus achitarea inculpatului, din motiv că fapta inculpatului nu conține elementele infracțiunii.

Totodată, instanța de recurs notează că în jurisprudența CEDO s-a statuat că dreptul de acces la o instanță acoperă și dreptul de a introduce apel sau recurs, în măsura în care astfel de căi de atac sunt reglementate de legislația națională.

16. Căile de atac reprezintă mijloace procedurale, prin intermediul cărora părțile interesate au posibilitatea de a solicita și obține casarea hotărârilor judecătorești neîntemeiate sau ilegale.

Astfel, modul în care este reglementat controlul judiciar efectuat de către instanțele de apel și de recurs creează condiții pentru repararea greșelilor comise de prima instanță, rămânând în autoritatea lucrului judecat doar hotărârile legale și întemeiate.

17. De asemenea, finalitatea și rațiunea căilor de atac constituie și asigurarea aplicării uniforme a legilor de către toate instanțele judecătorești.

În conformitate cu art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, 1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege. 2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, definite prin lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

În jurisprudența CEDO, în cauza *Krombach vs Franța*, 13 mai 1991, Curtea a menționat că statele contractante dispun în principiu de o marjă largă de apreciere în determinarea exercitării dreptului stabilit de articolul 2 al Protocolului 7 la Convenție.

Astfel, rejudecarea de către o instanță superioară a condamnării ori a pedepsei aplicate poate implica ambele aspecte, atât fondul cauzei, cât și chestiunile de drept, ori limitată numai la examinarea dreptului. Totuși, orice restricție conținută în legislația națională ce ține de dreptul la rejudecarea cauzei menționată în acest articol trebuie, prin analogie cu dreptul de acces la un tribunal conținut în articolul 6 paragraf 1 din Convenție, să urmărească un scop legitim și să nu pună în discuție însăși esența acestui drept.

18. Colegiul Penal reieșind din limitele judecării recursului constată că la această etapă instanța de recurs nu este abilitată cu dreptul de a audia inculpatul și martorii, de a cerceta probe și de a întocmi proces-verbal al ședinței de judecată, iar în vederea creării părții acuzării și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei, deoarece audierea inculpatului și a martorilor este o procedură obligatorie prin prisma prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, în cazul în care se

dispune condamnarea persoanei după o sentință de achitare, se impune adoptarea soluției prevăzute de art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, și anume dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

19. În acest sens, Colegiul penal relevă și faptul că potrivit jurisprudenței CtEDO, (în cauza *Luka contra *****iei din 21.07.2009*) se evidențiază, că art. 6 CEDO implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției.

Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței” obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994*). Curtea evidențiază, că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.)*, nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; și *Dima împotriva *****iei, 16 noiembrie 2006*.

20. Elucidarea tuturor împrejurărilor expuse supra are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea sentinței atacate, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

21. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul Penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

22 La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o sentință legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

23. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. d) Cod procedură penală, Colegiul Penal va admite recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov, cu casarea integrală a sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024 și trimiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 1), 448, 449 alin. (1), pct. 2), lit. d) Cod procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

DECIDE:

Recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Elena Cazacov împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 18 iunie 2024 adoptată în cauza privindu-l pe **Ceban ******* se admite, casează sentința total, cu trimiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Marcel Juganari

Judecător:

Vitalie Pîslariuc

Judecător:

Natalia Mămăligă